

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kovács Tibor ügyvéd által képviselt felperesnek alperes ellen 4.403.741 forint és járulékai megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. november 7. napján kelt 11.G.41.727/2006/8. számú ítélete ellen a felperes részéről 9. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 677.000 (hatszázhetvenhétezer) forintot, annak 2005. október 12-től 2005. december 31-ig évi 7%-os, 2006. január 1-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, valamint 34.000 (harmincnégyezer) forint perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 39.630 (harminckilencezer-hatszázharminc) forint le nem rótt kereseti illetéket, a felperes le nem rótt kereseti illetékfizetési kötelezettségét 224.570 (kétszázhuszonnégyezer-ötszázhetven) forintra leszállítja, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a Fővárosi Ítéltábla az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 17.000 (tizenhétezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a Fővárosi Ítéltábla a felperest, hogy 224.570 (kettőszáz-huszonnégyezer-ötszázhetven) forint, az alperest, hogy 39.630 (harminckilencezer-hatszázharminc) forint le nem rótt jogorvoslati illetéket fizessen meg az államnak külön felhívásra.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A Cg.... cégjegyzékszámon bejegyzett felperes - melynek egyetlen beltagja a 2001. április 27-e óta az alperes - 2005. október 12-i kezdő időponttal felszámolási eljárás alá került. A felszámoló - a 2006. május 26-i kimutatás szerint - 3.726.741 forint hitelezői igényt vett nyilvántartásba.

A felperes 2006. február 15-én kelt - az alperes által aláírt - egyszerűsített éves beszámolójának (2005. január 1.-2005. október 11.) „A” mérlegesszámok B/IV. rovatában 677.000 forint pénzeszközt tüntettek fel.

A felperes felszámolója 2006. február 17-én kelt levelében felhívta az alperest, hogy - többek között - adja át a tevékenységzáró mérleg eszköz oldalán szereplő 670.00 forint pénzeszközt.

A felhívásra az alperes rávezette, hogy azt 2006. február 27-én átvette és az abban foglaltak teljesítését 2006. március 23-ig vállalja.

Az alperes 2006. augusztus 1-jén 4.403.741 forint és járulékai megfizetése iránt fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő; az eljárás az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

A felperes a keresetében kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest 4.403.741 forint és annak 2005. október 12-től a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére; követelése jogcímeiként a 2006. évi IV. tv. 108. §-át, az 1991. évi XLIX. tv. (Cstv.) 31. § (1) bekezdés a) pontját és a Ptk. 361. §-át jelölte meg. A keresetében arra hivatkozott, hogy az alperes, beltagként, korlátlanul felelős a társaság vagyona által nem fedezett tartozásokért, így a 3.726.741 forint hitelezői követelésért. A társaság beltagja által készített mérlegből és a hitelezői igénybejelentések egybevetéséből megállapítható a társaság tartozásának pontos összege és az is, hogy a vagyona ezt nem fedezi, továbbá a társaság 677.000 forint készpénzzel rendelkezett a felszámolás kezdő időpontjában, melyet az alperes felszólítás ellenére sem adott át.

Az alperes a fizetési meghagyás ellen előterjesztett ellentmondásban arra hivatkozott, hogy a társaság könyvelési anyaga a könyveléssel megbízott személlyel együtt 2003-ban eltűnt. A rendelkezésére álló anyagból történt az adóbevallások elkészítése, melyeket a felszámolónak átadott és tájékoztatta arról, hogy az adatok hiányosak. Ebből következően a 2005. október 11-ig elkészített egyszerűsített mérlegbeszámoló nem tartalmazza az előző évek adatait és az adott évre vonatkozó bérkifizetéseket sem. Tudomása szerint az előző könyvelő a felszámoló részére az iratanyagokat átadta, melybe a felszámoló betekintést nem

engedett. Sérelmezte, a felperes felszámolója megakadályozza, hogy az adóhatóság felé a tartozását rendezze.

Az alperes a fenti ellentmondáson túl érdemi ellenkérelmet a perben nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság 2007. november 7. napján kelt 11.G.41.727/2006/8. sorszámú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 264.200 forint illetéket.

A társaság létesítő okirata utolsó módosításának időpontja figyelembevételével megállapította, hogy a felperesre az 1997. évi CXIV. tv. (Gt.) irányadó; a Gt. 101. § (1), (3) bekezdése, a 90. § (1), (2) bekezdése értelmezésével az elsőfokú bíróság arra vont következtetést, hogy a felszámolás alá került felperesi társaság hitelezője jogosult arra, hogy a felperessel szemben fellépjen és a társasággal szemben indítandó perbe az alperest mögöttes felelősségére tekintettel perbe vonja. A felperes azonban ilyen igény érvényesítésére az alperessel szemben nem jogosult; a keresetindítással nem biztosíthatja a hitelezői igények fedezetét.

A pénzeszköz iránti követelés vonatkozásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) pontja a záró leltár készítésének és átadásának a kötelezettségét tartalmazza, ez nem értelmezhető kiterjesztően akként, hogy magába kell foglalnia a záró leltárban, illetve a zárómérlegben feltüntetett dolgok átadásának a kötelezettségét is. A felperes a Ptk. 98. §-a alapján követelhetne volna a tulajdonában álló pénzeszköz átadását, de csak akkor, ha bizonyította volna, hogy az a felszámolás kezdő időpontjában az alperes birtokában volt. A felperes által csatolt egyszerűsített éves beszámoló, illetve a felperes felszámolóbiztosának alpereshez küldött felszólító levele a fentiek bizonyítására nem alkalmas, az ellentmondásban is írtakra figyelemmel.

Tekintve, hogy a Gt. és Cstv. rendelkezései irányadóak, ez a Ptk. 361. §-ában foglaltak alkalmazhatóságát kizárja.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását, keresetének történő helyt adást, másodlagosan annak részbeni megváltoztatását, az alperes 677.000 forint és járulékai megfizetésére kötelezését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat tévesen értelmezte; a záró leltár átadása magában foglalja a vagyon átadását is, a zárómérleg és a záróleltár feltételezi az abban feltüntetett eszközök és vagyontárgyak meglétét. Tévesen értékelte az elsőfokú bíróság az egyszerűsített éves beszámolót akként, hogy nem alkalmas a pénzeszköz birtoklásának igazolására; az alperes az aláírásával elismerte és igazolta, hogy az egyszerűsített beszámoló adatai a valóságnak megfelelnek, ugyanezt támasztotta alá a felszámolóbiztos felszólító levelére írt nyilatkozata is, melyben vállalta az abban foglaltak teljesítését. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási terhet tévesen telepítette; a fenti okiratokkal szemben az alperest terhelte annak a bizonyítása, hogy nem tartozik, az éves beszámoló nem a tényleges adatokat tartalmazza, így a felperes követelése alaptalan. Tekintve, hogy az alperes ezen bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, az elsőfokú bíróság ezen kereseti kérelem körében téves jogi következtetést vont le.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felperes fellebbezése részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a tényállást kellően feltárta, az abból levont jogi következtetése azonban csak részben helytálló.

Teljeskörűen osztotta a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság jogi álláspontját az alperes beltágkénti, mögöttes helytállására alapított kereseti kérelem alaptalanságára vonatkozóan; az 1997. évi CXIV. tv. (Gt.) 101. § (3) bekezdésén keresztül alkalmazandó 90. § (1) bekezdése szerinti mögöttes felelősség nem a felperes, hanem a társaság hitelezői felé terhelheti az alperest, így a 3.726.741 forint hitelezői igényért történő alperesi helytállást a felperes jogalap hiányában jogszerűen nem kérheti.

Ugyanakkor alappal támasztott követelést a felperes a 677.000 forint pénzeszköz vonatkozásában; az elsőfokú bíróság ezen kereseti kérelem alaptalanságára levont jogi következtetése az alábbiak szerint nem helytálló.

A felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelem benyújtásának időpontjában (2004. november 19.) hatályos Cstv. 31. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet vezetője köteles a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal záróleltárt, valamint éves beszámolót, egyszerűsített éves beszámolót vagy egyszerűsített mérleget (a továbbiakban: tevékenységet lezáró mérleg), továbbá adóbevallást és az eredmény felosztása után zárómérleget készíteni, és azt a felszámolás kezdő időpontját követő 45 napon belül a felszámolónak és az adóhatóságnak átadni.

A per nem vitás adatai szerint a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal elkészült tevékenységet lezáró mérleget az alperes az aláírásával ellátva átadta a felszámolónak. A számvitelről szóló 2000. évi C. tv. (Számv.tv.) 15. § (3) bekezdésében rögzített számviteli alapelv, hogy a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatónak kell lenniük. Az alperes a társaság üzletvezetésre jogosult beltágjaként, vezető tisztségviselőként az okirat Számv.tv. 99. § (5) bekezdésének megfelelő aláírásával felelősséget vállalt a mérlegben foglalt - az adós vagyoni helyzetére, köztük a pénztárkészletre vonatkozó - adatok valódiságáért.

A fentiekből következően a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a perben az alperest terhelte annak a bizonyítása, hogy a pénztárkészlet rovatban feltüntetett összeg nem állt rendelkezésre, ezen bizonyítási kötelezettségének azonban - a bizonyítási teher téves telepítését megelőző - bírói felhívás ellenére nem tett eleget; a mérleg elkészítéséhez szükséges adatok hiányosságára, a mérleg elkészítésének a körülményeire vonatkozó egyoldalú előadását nem igazolta.

A tevékenységet lezáró mérleg mellett helytállóan hivatkozott a felperes a fellebbezésében a pénzeszközökre vonatkozó további okirati bizonyítékként a felperes felszámolójának az alpereshez intézett 2006. február 17-i levelére, melyre az alperes rávezette annak 2006. február 27-i átvételét, továbbá azt is, hogy a levélben foglaltak teljesítését 2006. március 23-ig vállalja.

A Cstv. 34. § (1) bekezdése szerint a felszámolás kezdő időpontjában megszűnnek a tulajdonosnak a gazdálkodó szervezettel kapcsolatos külön jogszabályokban meghatározott jogai.

A Cstv. 34. § (2) bekezdése szerint a felszámolás kezdő időpontjától a gazdálkodó szervezet vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot csak a felszámoló tehet.

A Cstv. 48. § (3) bekezdése szerint a felszámoló a felszámolási eljárás alatt köteles gondoskodni az adós vagyonának megóvásáról, megőrzéséről.

A Cstv. 31. § (1) bekezdés a) pontjában, valamint a fenti jogszabályi rendelkezésekben foglaltak egybevetéséből következően a felszámolás alá került gazdasági társaság vezető tisztségviselője a felszámolónak átadni köteles a társaság irányítását, az ehhez szükséges cégiratokkal és eszközökkel együtt. Ebbe nyilvánvalóan beletartozik a tevékenységet lezáró mérlegben feltüntetett pénzeszközzel történő elszámolási kötelezettség, melynek az alperes nem tett eleget.

Mindezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - az első fokú perköltség viselésére is kiterjedően - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az alperest 677.000 forint, valamint annak a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján járó késedelmi kamata megfizetésére kötelezte, egyebekben - az alaptalan fellebbezéssel érintett keresetet elutasító rendelkezés tekintetében - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla az első- és a másodfokú perköltség viseléséről a Pp. 239. § alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott; alapul véve a felperes javára mutató 15 %-os pernyertességet az alperest a felperes jogi képviselőjével felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével megállapított, általános forgalmi adót is tartalmazó jogi képviselői munkadíj megfizetésére, valamint a feleket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján - a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt - kereseti és jogorvoslati illeték arányos összegének a megfizetésére kötelezte.

Budapest, 2008. május 20.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,
előadó bíró

Dr. Rédei Anna s. k.,
bíró